

BAC 2008

www.e-bacalaureat.com

Programa MT1, Subiectul II

Rezolvările variantei 009

versiune definitivă

1. Problema 1

a) Prin calcul direct

$$A^2 = A \cdot A \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -1 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -1 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 2 \\ -2 & 0 \end{pmatrix}$$

$$A^3 = A \cdot A^2 = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -1 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 0 & 2 \\ -2 & 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -2 & 2 \\ -2 & -2 \end{pmatrix}$$

$$A^4 = A^2 \cdot A^2 = \begin{pmatrix} 0 & 2 \\ -2 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 0 & 2 \\ -2 & 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -4 & 0 \\ 0 & -4 \end{pmatrix}$$

După cum se observă nu avem nevoie de calculul lui A^3 pentru a afla A^4 , dar îl vom folosi la punctul c).

b) Fie $B = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix}$. Efectuând înmulțirile, avem

$$BE_1 = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a+b & b \\ c+d & d \end{pmatrix}$$

$$E_1B = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a & b \\ a+c & b+d \end{pmatrix}$$

Observăm că $E_1B = BE_1$ dacă și numai $b = 0$ și $d = a$. Matricea B este deci de forma $B = \begin{pmatrix} a & 0 \\ c & a \end{pmatrix}$. Efectuând iar înmulțirile avem

$$BE_2 = \begin{pmatrix} a & 0 \\ c & a \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a & a \\ c & c+a \end{pmatrix}$$

$$E_2B = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} a & 0 \\ c & a \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a+c & a \\ c & a \end{pmatrix}$$

Egalitatea $BE_2 = E_2B$ este echivalentă cu $c = 0$. Rezultă că $B = \begin{pmatrix} a & 0 \\ 0 & a \end{pmatrix}$.

c) Din enunț rezultă în particular că $A^n E_i = E_i A^n$, pentru orice $i \in \{1, 2\}$. Folosind punctul b) rezultă că există $a \in \mathbb{R}$ astfel încât $A^n = aI_2$. Fie $p \in \{0, 1, 2, 3\}$ restul împărțirii lui n la 4. Există $k \in \mathbb{N}$ astfel încât $n = 4k + p$. Am văzut la punctul a) că $A^4 = -4I_2$. Dacă $p \neq 0$, atunci $A^n = (A^4)^k \cdot A^p = (-4)^k A^p$. Examinând forma lui A, A^2, A^3 vedem că egalitatea $aI_2 = A^n = (-4)^k A^p$ este imposibilă. Se impune deci $p = 0$ și astfel $n = 4k$. Cum $n \in \mathbb{N}^*$, rezultă și $k \in \mathbb{N}^*$.

2. Problema 2

a) Polinomul se scrie

$$f = 2X^4 + 3X^2 - 5 = 2X^4 - 2 + 3X^2 - 3$$

$$= 2(X^2 - 1)(X^2 + 1) + 3(X^2 - 1) = (X^2 - 1)(2X^2 + 5)$$

Rezolvând ecuațiile de gradul doi $x^2 - 1 = 0$ și $2x^2 + 5 = 0$ găsim rădăcinile

$$x_1 = 1, x_2 = -1, x_3 = \sqrt{\frac{5}{2}}i, x_4 = -\sqrt{\frac{5}{2}}i.$$

b) Vom folosi relațiile lui Viète

$$\begin{aligned}x_1 + x_2 + x_3 + x_4 &= -\frac{a}{2} \\x_1x_2 + x_1x_3 + x_1x_4 + x_2x_3 + x_2x_4 + x_3x_4 &= \frac{3}{2} \\x_1x_2x_3 + x_1x_2x_4 + x_1x_3x_4 + x_2x_3x_4 &= -\frac{b}{2} \\x_1x_2x_3x_4 &= \frac{c}{2}\end{aligned}$$

Avem

$$\begin{aligned}&(x_1 - x_2)^2 + (x_1 - x_3)^2 + (x_1 - x_4)^2 + (x_2 - x_3)^2 + (x_2 - x_4)^2 + (x_3 - x_4)^2 \\&= 3(x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 + x_4^2) - 2(x_1x_2 + x_1x_3 + x_1x_4 + x_2x_3 + x_2x_4 + x_3x_4) \\&= 3(x_1 + x_2 + x_3 + x_4)^2 - 8(x_1x_2 + x_1x_3 + x_1x_4 + x_2x_3 + x_2x_4 + x_3x_4) \\&= 3 \cdot \frac{a^2}{4} - 8 \cdot \frac{3}{2} = \frac{3(a^2 - 16)}{4}\end{aligned}$$

c) Folosind punctul b), avem $(x_1 - x_2)^2 + (x_1 - x_3)^2 + (x_1 - x_4)^2 + (x_2 - x_3)^2 + (x_2 - x_4)^2 + (x_3 - x_4)^2 = 0$. Pentru ca toate rădăcinile să fie reale se impune ca $x_1 = x_2 = x_3 = x_4$. În acest caz folosind prima relație a lui Viète avem $4x_1 = x_1 + x_2 + x_3 + x_4 = \frac{-4}{2} = -2$, de unde rezultă că $x_1 = x_2 = x_3 = x_4 = -\frac{1}{2}$.

Substituind în a treia relație a lui Viète avem $4 \cdot \left(-\frac{1}{2}\right)^3 = -\frac{b}{2}$, de unde $b = \boxed{1}$.

Analog, din a patra relație a lui Viète avem $\left(-\frac{1}{2}\right)^4 = \frac{c}{2}$ și de aici $c = \boxed{\frac{1}{8}}$.